

Nr 444

Av herr Gustafsson i Borås m. fl., om rätt till avdrag vid beskattningen för gåvor till humanitära m. fl. ändamål.

(Lika lydande med motion nr 370 i Första kammaren)

Under en följd av riksdagar har frågan om avdragsrätt för penninggåvor till humanitära, religiösa och vetenskapliga ändamål aktualiserats. Vid riksdagsbehandlingen har i utskottsutlåtanden och debatter medgivits, att skäl kunde finnas för en viss avdragsrätt, men något positivt resultat har de ej lett till. Någon verklig utredning av med frågan förenad problematik har aldrig förebragts.

Alla tycks vara överens om nyttan och värdet av det arbete som bedrivs av t. ex. nykterhetsorganisationer, humanitära, kulturella och vetenskapliga organisationer samt kristna samfund. Detta i hög grad allmännyttiga arbete bygger på den enskildes personliga intresse och offervilja. De ekonomiska insatserna stimulerar det personliga engagemanget från många synpunkter. Ytterst sett är det samhället som har den största vinsten av dessa människors personliga arbete och offer i skilda allmännyttiga sammanhang. Verksamheten sättes ju i många fall in på att möta de behov som uppkommer i det moderna samhället när det gäller bekämpandet av t. ex. ungdomsbrottslighet, alkoholproblem, ungdomens fostran och karaktärsdaning m. m. Erfarenheten ger vid handen att det inte räcker med de statliga och kommunala åtgärder som vidtagits. De frivilliga insatserna som göres från kristna och ideella organisationer har vunnit erkännande även från statliga myndigheters sida i skilda sammanhang och man förväntar än större insatser.

Statsmakterna kan ge stöd åt detta frivilliga arbete på i princip två olika vägar. Den ena är att ge direkta anslag över budgeten, den andra vägen är att genom avdragsrätt vid beskattning på indirekt väg stödja verksamheten i fråga. Båda vägarna har kommit till användning såväl i vårt land som i andra länder. Direkta bidrag över budgeten stöter emellertid på en rad svårigheter. Bl. a. anser sig åtskilliga organisationer och samfund vara förhindrade att taga emot statsbidrag enär man fruktar att bli bunden av villkor som skulle komma i strid med de egentliga arbetsuppgifterna. Detta gäller i särskild grad de kristna samfundens arbete. Avdragsrätt har man funnit skälig för att ge ökad inspiration åt de människor som

till fromma för andra är villiga att avstå en del av sin inkomst för syften som inte direkt ger dem själva några materiella förmåner.

I riksdagsbehandlingen har man tidigare ansett sig böra avvisa förslag om vidgad avdragsrätt för allmännyttiga ändamål. Huvudargumenten har varit dels att samhällets stöd bör ske i form av direkta statsanslag och inte genom eftergivande av skatt, dels skulle införande av avdragsrätt avvika från de principer som ligger till grund för vår skattelagstiftning. Strikt har denna princip dock icke tillämpats då rätt till vissa allmänna eller specifika avdrag medgivits vilkas motivering grundas på hänsyn till sociala eller eljest allmännyttiga ändamål. Avdragsrätt för gåvor till allmännyttiga ändamål synes därför icke kunna avvisas av principiella skäl.

Vårt yrkande i denna motion om utredning av frågan om avdragsrätt för gåvor till allmännyttiga ändamål avser att ge större möjligheter för den enskilde att ekonomiskt främja den sak som ligger honom varmt om hjärtat. Vi är övertygade om att en sådan avdragsrätt skulle få en icke oväsentlig stimulerande effekt på det frivilliga givandet. Avdragsrätten skulle dessutom innebära en samhällets sanktion och erkännande av det värdefulla i medborgarnas insatser. Vi tror även att vidgade möjligheter att ekonomiskt stödja en verksamhet av detta slag utan tvivel skulle dra med sig ett fördjupat personligt engagemang från givarnas sida, vilket också måste betraktas som något värdefullt. En förutsättningslös utredning skulle bringa klarhet i vilka möjligheter som föreligger för att lösa denna fråga, som särskilt för de svenska folkrörelserna är av vitalt intresse. En växande folkopinion skulle med tillfredsställelse se att riksdagen frånginge sin tidigare negativa inställning genom att begära en utredning.

I en rad tidigare väckta motioner i denna fråga har framhållits att man i åtskilliga andra länder infört avdragsrätt till sådana ändamål. I motion II: 592 1962 finns en utförlig redogörelse om detta, till vilken vi hänvisar. Det bör givetvis ankomma på utredningen att draga upp riktlinjerna för avdragsrätt. I tidigare motioner har man framfört som möjligt eller tänkbart att rätt till avdrag vid taxering till statlig inkomstskatt medgives med belopp förslagsvis upp till 10 % av den taxerade inkomsten med ett högsta avdragsgillt belopp av förslagsvis 1 000 kr. Vi anser det självklart att vissa gränser för avdragsrätten fastställs. Det torde också vara befogat att efter ansökan fastställa vilka organisationer, institutioner och fonder som fyller kraven på att avdragsrätt för gåva till dem kan föreligga. De problem som är förknippade med föreslagen avdragsrätt torde säkerligen kunna bemästras i vårt land lika väl som i andra länder.

Med stöd av vad vi ovan anfört hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande införande av avdrag vid taxering

till statlig inkomstskatt på belopp som den skattskyldige skänkt till humanitära, kulturella, religiösa, vetenskapliga eller eljest uppenbart allmännyttiga ändamål.

Stockholm den 25 januari 1964

Axel Gustafsson
i Borås

Carl Eric Hedin

Erik Larsson

Henning Carlsson

Eric Nelander

Arne Persson
i Heden

Matteus Berglund

Ove Nordstrandh

Yngve Hamrin
i Jönköping

James I. A. Dickson

Sven Wedén

David Gomer

Olaus Nyberg

Bengt Börjesson
i Falköping

Arne Magnusson
i Nennesholm

Einar Rimmerfors

Jean Braconier

Augustinus Keijer

Olle Westberg

Arvid Nilsson
i Lönsboda

Sven Antby

Nr 445

Av fru **Gärde Widemar** och herr **Rimmerfors**, om rätt till avdrag vid beskattningen för avgift till annat trossamfund än svenska kyrkan.

(Lika lydande med motion nr 373 i Första kammaren)

Dissenterlagskommittén avgav år 1949 sitt betänkande (SOU 1949: 20), som låg till grund för 1951 års religionsfrihetslag.

1950 års dissenterskatteutredning erhöll i uppdrag att undersöka vissa med religionsfrihetslagstiftningen sammanhängande skattespörsmål och utredningen avgav ett betänkande (SOU 1950: 41). Detta betänkande ledde till antagande av nu gällande lag den 26 oktober 1951 om viss lindring i skattskyldigheten för den, som icke tillhör svenska kyrkan. Enligt lagens första paragraf skall dissenters påföras endast 60 % av de belopp, som eljest skulle ha debiterats för avgifter till svenska kyrkan eller hennes prästerskap, kyrkomusiker eller betjäning. Att skattelindringen icke går